

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศพม่า [ย่างกุ้ง-ชเวดากอง]
๔ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๖

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ประเทศพม่า [ย่างกุ้ง-ชเวดากอง] ๔ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

หลังการเที่ยวชมเมืองพุกามและชมพระอาทิตย์ตกที่ทุ่งพระเจดีย์พุกามในตอน
แล้ว คณะของเรายังคงพักค้างคืนที่พุกามอีกหนึ่งคืน วันรุ่งขึ้นทุกท่านตื่นขึ้นมา
รับประทานอาหารเช้าราวตีห้าครึ่ง ภายใต้อากาศที่เย็นสบายและแสงนวลน้อยๆ ด้วยเป็น
คืนข้างแรม อากาศก็ไม่ร้อนอย่างที่คิด เป็นความรื่นรมย์ที่ได้รับประทานอาหารเช้า ใน
บรรยากาศสดชื่นแสนสบาย ณ โรงแรม Raza Gyo Hotel ซึ่งเป็นที่พักทั้งสองคืนของ
เราในพุกาม

หลังรับประทานอาหารเช้าเสร็จ
 คณะของเราได้เดินทางไปยังสนามบิน
 ภายในประเทศที่พุกาม เพื่อเดินทางไปยัง
 เมืองย่างกุ้ง อดีตเมืองหลวงของพม่าที่มี
 ความเจริญ สวยงาม มีต้นไม้ร่มครึ้มเขียว
 ขจี มีธรรมชาติมากจนการจราจรติดขัดบาง
 เวลา ใช้เวลาเดินทางราวหนึ่งชั่วโมงเศษ
 ก็ถึงสนามบินนานาชาติย่างกุ้ง

อนึ่ง การนำเสนอภาพและความ
 การสนทนาธรรม ที่ประเทศพมานี้จะ
 นำเสนอในตอนจบที่ย่างกุ้ง โดยแบ่งออก
 เป็นสองตอนนะครับคือ ภาพการสนทนา
 ธรรมที่ลานพระมหาเจดีย์ชเวดากองอัน
 เลื่องชื่อของพม่า และในส่วนที่สวยงาม
 ของโรงแรมที่พัก ที่สร้างและประดับด้วย
 ไม้สักจำนวนมาก มีความร่มรื่น สวยงาม
 แวดล้อมด้วยทะเลสาบกลางกรุงย่างกุ้ง
 ของประเทศพม่า เนื่องจากเป็น ฤดูกาล
 ครั้งหนึ่งของการสนทนาธรรมของท่าน
 อาจารย์ที่มีความประทับใจควรที่จะได้
 บันทึกไว้เป็นประวัติสืบไปเบื้องหน้า

หลังจากจากสนามบิน ได้เดินทางไป
ชมช้างเผือก ช้างคู่บ้านคู่เมืองของชาวพม่า
ข้าพเจ้าก็เพิ่งเคยเห็นช้างเผือกชัดๆ โดย
ใกล้ชิดก็คราวนี้ ช้างที่ขึ้นชื่อว่าเป็นสัตว์บกที่
ใหญ่ที่สุด มีความสำคัญมากในอดีต ทั้งการ
เป็นช้างเผือกที่มีลักษณะพิเศษ มีความ
สำคัญคู่บ้านคู่เมือง มีการเลี้ยงดูอย่างดีแต่ก็
ยังต้องถูกล่ามไว้ ไปไหนมาไหนไม่ได้ เมื่อ
ได้กลับมาอ่าน และพิจารณาอีกหลายครั้ง ก็
คิดว่า (กว่าจะคิดได้) แม้เราเอง ที่คิดว่า
การได้เกิดเป็นมนุษย์ มีอิสระเสรีจะไปไหนๆ
ก็ได้นั้น ตามความเป็นจริงแล้ว ยังเป็นผู้ที่ถูก
ล่าม ถูกขังไว้อย่างเหนียวแน่น ในกรงของ
กิเลสด้วยอวิชชา คือ ความไม่รู้ที่ราบที่ยังไม่
ละลาย คือเป็นผู้ที่เริ่มเวียนออกจากกรง
จากการถูกล่าม ด้วยการสะสมปัญญา คือ
ความเข้าใจถูก เห็นถูก ในสิ่งที่มีจริงๆ ที่
กำลังปรากฏ ในขณะนี้ ตามที่พระผู้มีพระ
ภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และ
ทรงแสดงไว้ด้วยการฟังพระธรรม พิจารณา
ไตร่ตรอง แล้วค่อยๆ เข้าใจขึ้น ทีละเล็กทีละ
น้อย

อันดับต่อไป ข้าพเจ้าขอเสนอความการ
สนทนารธรรม ที่ลานพระมหาเจดีย์ชเวดากอง
เป็นการสนทนารธรรมที่มีภาพพระมหาเจดีย์
ชเวดากองอันยิ่งใหญ่ หุ้มทองคำแท้ทั้งองค์
เหลืองอร่ามตา ให้ได้ระลึกถึงความยิ่งใหญ่
ความประเสริฐที่สุดในพระบิริสุทธิคุณ พระ
ปัญญาคุณ และ พระมหากรุณาคุณของพระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น เป็น
ความการสนทนาที่มีความไพเราะ ควรแก่การ
พิจารณา ไตร่ตรอง มาฝากทุกๆ ท่านนะครับ

คุณคำปั่น :

เรื่องของการศึกษาพระธรรม ศึกษาสิ่งที่มีจริง เวลาที่กล่าวถึง ศึกษา หรือการศึกษา จะให้ความเข้าใจกับผู้ศึกษาพระธรรมอย่างไร ว่าการศึกษานั้น มีระดับชั้นอย่างไร? และจะเริ่มต้นอย่างไรครับ ท่านอาจารย์ครับ

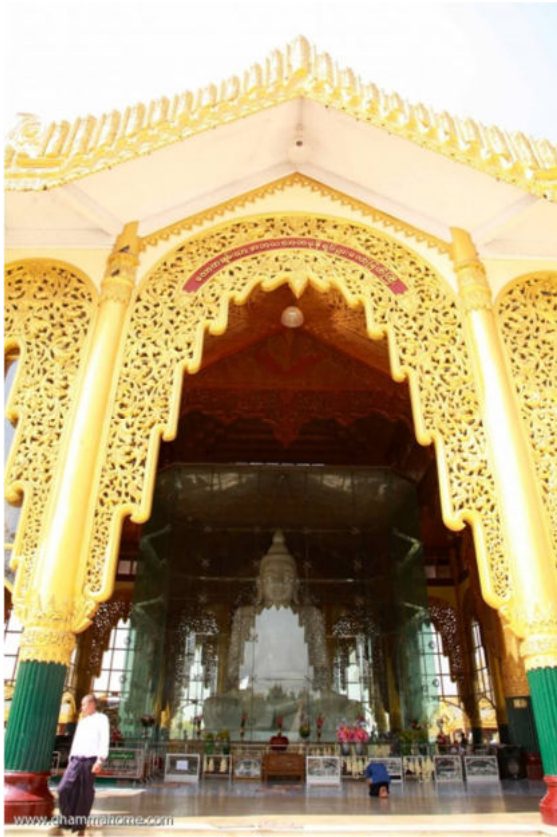

(พระพุทธรูปหยกขาว ที่ใหญ่ที่สุดในโลก)

ท่านอาจารย์ :

ก่อนอื่น ต้องเข้าใจตามความเป็นจริงว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใคร? แล้วเราเป็นใคร? ลืมไม่ได้เลย ไม่ใช่เรา เราสามารถที่จะฟังคำที่พระองค์ทรงแสดงจากการตรัสรู้ แล้วก็เข้าใจได้ แต่ว่าแต่ละคำที่ตรัส มีคุณค่าที่จะทำให้คนที่ได้ยิน ได้ฟัง ไม่ประมาท แล้วก็ไตร่ตรองพิจารณา จนกระทั่งเป็นความเข้าใจจริงๆ ที่ละคำ

...เช่นคำว่า ศีลธรรมะ ก็มีคำว่า ศีล และคำว่า ธรรมะ ภาษาไทยก็มาจากภาษาบาลี ศีล ก็มาจากคำว่า ลีลา และธรรมะ ก็คือ สิ่งที่มีจริง ๆ เพียงแค่ ๒ คำ ต้องคิด ต้องไตร่ตรอง หรือเปล่า? กว่าจะเข้าใจว่า แม้แต่คำว่า ลีลา การศึกษาหมายความว่าถึงฟังอะไร? ศีลอะไร? เข้าใจอะไร? ต้องเป็นคนที่ไม่เผลน...

...ไม่ใช่บอกว่า ศึกษา ก็ศึกษา แต่ต้องรู้ว่าศึกษา
หมายความว่า มีความไม่รู้มีความไม่เข้าใจ แต่เมื่อได้ฟัง
แล้ว ก็สามารถที่จะเข้าใจถูกต้อง ตามความเป็นจริง ตามที่
ได้ฟัง นั่นจึงจะชื่อว่า ศึกษา ไม่ว่าจะศึกษาอะไรทั้งนั้น
เช่นในขณะนี้ ศึกษาธรรมะ ไม่ได้ศึกษาอย่างอื่น
เพราะฉะนั้น ก็ต้องรู้ก่อนว่าธรรมะ คือ อะไร...

เจดีย์กาบาเอ่ Kaba Aye ที่ประดิษฐาน
พระมหามัณเฑียรจำลอง ทำจากเงินแท้มี
น้ำหนักกว่า ๕๐๐ กิโลกรัม ทรงเครื่อง
ทรงที่ทำจากทองคำแท้

...ธรรมะ ไม่ใช่คำภาษาไทย แต่เป็นคำภาษามคธี ทรง
แสดงธรรมะกับชาวมคธ ด้วยภาษาที่ชาวมคธฟังแล้ว
เข้าใจได้ทันทีเพราะว่าเป็นชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้น
การที่คนไทย หรือว่าชาวพม่า หรือใครก็ตามที่จะเข้าใจได้
ก็ต้องในภาษาของตนๆ ไม่ใช่ในภาษาอื่น เพราะฉะนั้น ก็
ต้องเข้าใจว่า ธรรมะ ไม่ว่าจะที่ไหน? อย่างไร? ก็
หมายความว่า สิ่งที่มีจริงๆ ซึ่งแม้ไม่ต้องใช้คำอะไรเลย
สิ่งนั้นก็จริงๆ...

...การฟังธรรมะ ต้องเริ่มต้นถูกตั้งแต่ต้นไม่ว่า ต้องไปคิดว่า ต้องไปเปิดตำรา แล้วดูว่า มีอะไรบ้าง? แต่ความจริง เพียงคำเดียว ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริงเดี๋ยวนี้ ต้องคิดว่า มีหรือเปล่า? และเดี๋ยวนี้ จริงหรือเปล่า? สิ่งใดก็ตามที่มีจริงเดี๋ยวนี้ ควรศึกษาไหม? ควรรู้ความจริง ของสิ่งที่มีจริงไหม?...

...ถ้าไม่เคยมีความสนใจที่จะเข้าใจ แต่ละสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตแล้วก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ไม่คงที่เลย เมื่อวานนี้ ก็ไม่ใช่วันนี้ เมื่อวันนี้ ก็ไม่ใช่เดี๋ยวนี้ ต่อไปจากขณะนี้ ก็ไม่ใช่เดี๋ยวนี้ เพราะฉะนั้น ถ้าไม่มีการสังเกต การรู้ความเปลี่ยนแปลง ความไม่เที่ยง ความไม่ยั่งยืน ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่าง แม้มีในขณะนี้ ก็เพียงชั่วคราวแล้วก็เปลี่ยนไป...

...นี่คือ คนที่จะเริ่มฟังธรรมะ เริ่มเห็นประโยชน์ของการฟังธรรมะก็ต้องรู้จริงๆ ว่า ฟัง เพื่อเข้าใจอะไร? ไม่ใช่ฟังแล้ว ก็เรียนตัวหนังสือ เข้าใจว่า เข้าใจแล้ว แต่ความจริง แม้แต่คำว่า ธรรมะ ไม่ใช่เพียงตัวหนังสือที่เขียนกันแต่หมายความว่า เดียวนี้ สิ่งใดก็ตาม ที่มีจริงๆ ในขณะนี้ เป็นสิ่งที่ควรรู้ ควรเข้าใจหรือเปล่า?...

...ถ้าไม่ควรรู้ ควรเข้าใจ ไม่ต้องฟังพระธรรมเลย ฟังไปก็ไม่มีประโยชน์ เพราะว่าพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ความจริงของสิ่งที่มีจริง สิ่งที่มีจริง ก็มีจริงทุกขณะ แต่ก่อนนี้ก็มีเห็น มีได้ยิน มีคิดนึก แล้วเดี๋ยวนี้ วันนี้ ก็มีเห็น มีได้ยิน มีคิดนึกทั้งหมด เป็นสิ่งที่มีจริง...

...ถ้าไม่รู้ในสิ่งต่างๆ เหล่านี้ แล้วก็ยึดถือ และไม่รู้ว่ แท้ที่
จริง เกิดมาชั่วคราวเพียงเพื่อเห็นบ้าง ได้ยินบ้าง คิดนึก
บ้างแล้ว "จำ" สิ่งทีปรากฏ ที่กำลังเห็นขณะนี้ ว่าเป็นสิ่ง
หนึ่งสิ่งใด แต่ไม่รู้เลย เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนหมดแล้ว
ตลอดเวลาแม้แต่เสียงแต่ละเสียง ได้ยินเสียงหนึ่ง เสียง
นั้นก็หมดไปแล้ว แล้วก็มืเสียงใหม่เกิดขึ้น และเสียงใหม่ก็
เกิดอีก ก็ไม่ได้สนใจ ไม่รู้ความจริงของสิ่งที่มีเลย...

...ตั้งแต่เกิด จนตาย เกิดมา ด้วยความไม่รู้ ไม่ว่าใครแม้
พระโพธิสัตว์ ก็ต้องไม่รู้ เพราะฉะนั้น ขณะใดก็ตาม ที่มี
การเกิดขึ้น แล้วก็รู้ความจริงของสิ่งนั้น ก็แสดงให้เห็น
ว่า จะไม่รู้ต่อไปเรื่อยๆ จนกว่ามีผู้ที่ทรงบำเพ็ญพระบารมี
รู้ความจริงและเห็นความจริงว่า แท้ที่จริงแล้ว ชีวิตเกิด
แล้ว ต้องตาย แต่ว่า ก่อนตาย เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์แล้วก็
คิดว่าเป็นสิ่งที่มีสาระสำคัญ แต่ว่า สิ่งต่างๆ ที่เข้าใจว่ามี
สาระ ก็ไม่ได้ติดตามไปเลย แม้แต่ร่างกาย แม้แต่ ตา หู
จมูก ลิ้น กาย เดี่ยวนี้เอง ก็ไม่ได้ติดตามไปเลย...

(เจดีย์ปิตาหวานที่บรรจุพระเกศาธาตุและพระบรมธาตุ)

...เพราะฉะนั้น ถ้ามีการเห็นถูกอย่างนี้ ก็จะรู้ว่าประโยชน์
สูงสุด ของการที่เกิดขึ้น คือ อะไร? ผู้ที่ไม่เห็นประโยชน์
ของการเกิดมาเพื่อที่จะเข้าใจ ไม่ใช่ไม่รู้ต่อไปแล้วก็ตาย
อีก แล้วก็เกิดอีก แล้วก็ตายอีก ก็เป็นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ...

...แต่ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังความจริงนี้ ก็มีความสนใจ ที่จะ
เข้าใจความจริงนี้ยิ่งขึ้น เพราะว่า มีผู้ที่ทรงตรัสรู้ความจริง
คือพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น เพียงแค่
ได้ยินคำว่า ศีกษาธรรมะ แค่นี้ ก็ต้องรู้ก่อน ว่า ธรรมะ คือ
อะไร? มาจากใคร? มีจริงอย่างไร? และศึกษาเพื่อให้
เข้าใจอย่างไรด้วย...

...เพราะฉะนั้น ก็ทราบแล้ว ศีกษาธรรมะ ไม่ใช่ศึกษา
อย่างอื่นเลย แต่ ศึกษา "ทุกคำ" ที่เป็นพระพุทฺธพจน์ ที่
ลึกซึ้งจนกระทั่งสามารถที่จะเข้าใจยิ่งขึ้น เพราะว่า แต่ละ
คำ ต้องเข้าใจด้วย ศีกษาธรรมะเพียงวันนี้ ยังไม่ได้เข้าใจ

ละเอียด ว่า ธรรมะ คือ อะไร? แต่อย่างน้อยที่สุด "เริ่ม"
รู้จักพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ความจริงที่กำลัง
ปรากฏ เพราะฉะนั้น คนอื่นศึกษาตามเพื่อจะให้เข้าใจ
ใจความจริง ที่กำลังปรากฏตาม...

คุณคำปัน :

ที่ท่านอาจารย์กล่าวเมื่อสักครู่ ก็เป็นเบื้องต้น สำหรับที่จะ
ให้เห็นประโยชน์ของการที่จะได้ศึกษา ในสิ่งที่มีจริงเพื่อ
เข้าใจอย่างถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง เพราะว่า ชีวิต
ของทุกคน แต่ละท่านเกิดมาก็ต้องตายอย่างแน่นอน แต่
ว่า สิ่งที่เป็นสาระ สิ่งที่เป็นประโยชน์จริงๆ สำหรับชีวิตคือ
การมีโอกาสได้ฟังความจริง ได้ฟังในสิ่งที่มีจริง เพื่อความ
เข้าใจธรรมะอย่างถูกต้อง แล้วก็เป็นการศึกษาพระ
ธรรมจริงๆ คือ เริ่มศึกษาเพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูก ใน
สภาพธรรมะที่กำลังมี กำลังปรากฏ ในขณะนี้ กราบ
ขอบพระคุณท่านอาจารย์อย่างยิ่งครับ

พลตรี ดร.วีระ :

กราบท่านอาจารย์ครับ เมื่อสักครู่นี้ ท่านอาจารย์กล่าวถึงเรื่อง ความจริงเมื่อวานนี้ ก็ไม่ใช่วันนี้ เมื่อสักครู่นี้ ก็ไม่ใช่เดี๋ยวนี้ ตรงนี้ ความจริง ก็คือในความเข้าใจ เดี่ยวนี้ ก็คือความจริง แต่เมื่อสักครู่นี้ เป็นความจริงอย่างไรครับ?

www.dhammadhome.com

ท่านอาจารย์ :

"เห็น" มั้ยคะ?

พลตรี ดร.วีระ :

"เห็น"

ท่านอาจารย์ :

"เห็น" จริงหรือเปล่า?

พลตรี ดร.วีระ :

แต่ขณะนี้ "เห็น" ตอนเดี๋ยวนี้ ก็ไม่ใช่ "เห็น" เมื่อสักครู่นี้

ท่านอาจารย์ :

เมื่อกี้ มีคนนี้ กำลังเดินผ่านมา หรือเปล่าคะ? เมื่อกี้ มี
หรือเปล่า? ก่อนที่จะเดินมา มีใครเดินมาหรือเปล่า?

พลตรี ดร.วีระ :

ไม่มี

ท่านอาจารย์ :

ไม่มี แล้วก็มี แล้วก็หายไปแล้ว

พลตรี ดร.วีระ :

แต่เดี๋ยวนี้ กับ เมื่อกี้ เวลาต่างกัน ขนาดนั้น เป็นความ
จริง ทั้งเมื่อกี้ ทั้งเดี๋ยวนี้หรือ?

ท่านอาจารย์ :

ถ้าไม่คิดถึงเวลา แต่เห็นสิ่งที่มี ที่ปรากฏให้เห็น สิ่งนั้น
หมดไปแล้ว ก็มีการเห็นอีก แต่ไม่ใช่ "เห็น" เดียวกับขณะ
ที่ "เห็น" ก่อน แต่ละหนึ่ง ๆ เกิดขึ้น ดับไป หมดไป โดยไม่
รู้เลย แล้วก็กลับมาอีกด้วย

พลตรี ดร.วีระ :

คือ ความจริงที่เกิดขึ้นแต่ละหนึ่งๆ เมื่อก็ เกิดหนึ่งเดี๋ยวนี้ก็
เกิดต่อไปเรื่อยๆ แต่จริงๆ แล้ว ในขณะนั้นก็มีแต่ละหนึ่ง
แต่ละขณะๆ ที่เป็นเมื่อก็นี้ และเดี๋ยวนี้ ต่างกันอย่างนี้?

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ นี่คือการสอน ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
เพราะฉะนั้น เมื่อก็นี้ เรากราบไหว้บูชา แต่ว่า การบูชาที่
พระองค์ประสงค์ ไม่ใช่ด้วยการกราบไหว้ แต่ด้วยการ
"เข้าใจ" พระธรรมที่พระองค์ตรัสรู้ เพื่อที่จะให้คนอื่น
สามารถเข้าใจตาม และรู้ตามได้ด้วย

ทางขึ้นพระมหาเจดีย์ชเวดากอง หนึ่งในสี่ด้าน
(ด้านนี้ เป็นบันไดเลื่อน)

...เพราะฉะนั้น จึงต้องรู้ว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
ทรงแสดงพระธรรม ๔๕ พรรษา เพื่ออนุเคราะห์ผู้ที่ได้ฟัง
แล้วก็ไตร่ตรองโดยละเอียด ให้เข้าใจความจริง ที่มีทุก
ขณะ เช่น ขณะนี้ "ได้ยิน" ไม่ใช่ "เห็น" ต่างกันแล้ว "เห็น"
ต้องหมดไป "ได้ยิน" ก็ต้องหมดไป ทุกสิ่งทุกอย่าง ก็ต้อง
หมดไป...

พลตรี ดร.วีระ :

จะเห็นได้ ความต่างตรงนี้ ก็คือว่า มีทั้งขณะได้ยิน แล้วก็
ขณะได้ยินเสียงนี้ (นกร้อง) ด้วย เสียงที่กล่าวไปเองด้วย
แล้วก็ เมื่อสักครู่นี้ ก็มีเสียง อีกสักครู่นี้ ก็มีความคิด
ว่า นี่เสียงอาจารย์ สักครูนี้ก็คิดว่า เสียงตัวเอง อะไรต่างๆ
เหล่านี้ เป็นต้น เพราะฉะนั้น นั่นคือ ความจริงทั้งหมด?

ท่านอาจารย์ :

ถูกต้องค่ะ

พลตรี ดร.วีระ :

ตรงนี้หรือครับ? ที่เราต้องศึกษาให้เข้าใจ?

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เพราะเหตุว่า ไม่อย่างนั้น เราก็เข้าใจว่า "มีเรา" มีสิ่ง
หนึ่ง สิ่งใด ที่เที่ยง แต่ทุกสิ่งทุกอย่างที่มี เพียงเกิดขึ้น แล้ว
ก็ดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีกเลย ทั้งหมดเลยค่ะ

พลตรี ดร.วีระ :

ถ้าเช่นนั้นแล้ว การที่ศึกษาความละเอียด ของพระพุทฺธ

องค์ที่ทรงเมตตา ตรัสให้เราทราบ ต่างๆ เหล่านี้ก็ดูว่า
เมื่อก็มี เมื่อก็ไม่มี เดียวนี้ ไม่มี แค่นี้ ก็คงจะเข้าใจ
ได้ แล้วเราต้องเข้าใจให้ลึกซึ้งกว่านั้นอย่างไรครับ?

ท่านอาจารย์ :

เพราะว่า ยังไม่ทั่ว เพียงแค่ นิดๆ หน่อยๆ แล้วก็ไม่ใช่จริง
ด้วย เช่น ขณะนี้ "เห็น" เกิดแล้วก็ "ดับ" "เข้าใจ" แต่ยังไม่
"ประจักษ์" ยังไม่เกิดจริงๆ ให้เห็นว่า "เกิด" ยังไม่ดับ
จริงๆ ให้เห็นว่า "ดับ"

...แต่ว่า เมื่อความจริงเป็นอย่างนี้ ปัญญา อีกระดับหนึ่ง
ก็สามารถที่จะเริ่มเข้าใจถูก เห็นถูก จนประจักษ์แจ้ง ที่ใช้
คำว่า รู้แจ้งอริยสัจจะ สิ่งที่มีเป็นสัจจะ เป็นธรรมะ ที่มี
จริงๆ แต่ว่า ยังไม่ได้รู้แจ้งความจริง เพียงฟังเรื่องธรรมะ
คือ สิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริงของสิ่งนั้น...

...เพราะฉะนั้น พระธรรมทั้งหมดที่ทรงแสดง ความรู้ทุก
อย่างต้องเกิดขึ้น เป็นไปตามลำดับขั้น ข้ามขั้นไม่ได้เลย
ถ้าไม่มีความรู้ขั้นฟัง แล้วจะไปรู้ว่า ขณะนี้ สภาพธรรมะ
กำลังเกิด ดับเป็นไปไม่ได้เลย...

...เพราะฉะนั้น การฟังพระพุทฺธพจน์เป็นปริยัติ ภาษา
บาลี จะออกเสียงว่า ปะ-ริ-ยัต-ติ หมายความว่า เป็น
ความรู้รอบรู้ ในพระพุทฺธพจน์ไม่ใช่ในวิชาการอื่นใด
ทั้งสิ้น แต่ แต่ละคำที่ได้ยิน กว่าจะรอบรู้ จนกระทั่งมั่นคง
ว่า ขณะนี้ ก็เป็นเพียง สิ่งที่ปรากฏ เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป ก็
เป็นปัญญา อีกขั้นหนึ่ง...

...เพราะละความไม่รู้ เพราะละการลืมว่าขณะนี้ ก็เป็น
เพียงสิ่งที่มีจริง แต่ละหนึ่ง ยังไม่รู้เลยว่า "เห็น" นี้ หนึ่ง
ไม่ใช่ "ได้ยิน" หนึ่ง ไม่ใช่ "คิดนึก" หนึ่ง ซึ่งความจริง ไม่
ปะปนกันเลย เพราะฉะนั้น เมื่อความจริงเป็นอย่างนี้
แล้วก็มีใจที่มั่นคง แล้วก็ไม่ลืม ที่ทำให้สามารถ
เริ่มค่อยๆ เข้าใจความจริง เป็นความรู้ขั้น ปฏิบัติ คือ ถึง
เฉพาะสิ่งที่มี...

...ไม่ใช่ไม่มี มีเพราะเกิดขึ้น ปราภฏ แล้วสติสัมปชัญญะ และปัญญา ที่ฟัง จนกระทั่งเข้าใจ ก็ถึงเฉพาะ ลักษณะที่เป็นจริง ตามที่ได้เข้าใจ คือ สภาพธรรมะ ที่เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป เมื่อไหร่ ขณะนั้น ก็เป็นปฏิเวธ ความรู้ ที่ประจักษ์แจ้งความจริง

...ผู้ที่ได้ทรงประจักษ์แจ้ง ก่อนบุคคลใดทั้งสิ้น คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่ทรงรู้แจ้ง ความจริงอย่างนี้ จะกล่าวความจริงอย่างนี้ ไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น วาจา หรือว่าพระพุทธรูปทั้งหมด เป็นวาจาเท็จจะ วาจาที่กล่าวถึง สิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริงไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นเลย...

...จากการที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมี และทรงตรัสรู้ เป็น
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สามารถที่จะทรงแสดงพระธรรม
๔๕ พรรษาให้คนที่มีโอกาส ได้ฟัง ไตร่ตรองก่อน แล้วก็
เข้าใจแต่ละคำเพราะว่า บางคนก็ไม่รู้ว่า ธรรมะ คือ
อะไร? เพียงได้ยินแต่คำว่า ธรรมะ ก็ไม่รู้ว่า หมายความว่า
ถึงอะไร?

...ขณะนี้ ไม่ต้องใช้คำว่า ธรรมะ เลยก็ได้ แต่ว่า สิ่งที่มีจริง มีจริงๆ หรือเปล่า? สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีจริง แล้วจะเรียกสิ่งนั้น ว่าอะไร? เพราะสิ่งที่มีจริงนั้น เป็นสิ่งที่มีจริง ที่ละหนึ่ง เช่น เห็น เพียงแค่เห็นนิดเดียวยังไม่ใช่พระเจดีย์ ยังไม่ใช่คน ยังไม่ใช่เรา ยังไม่ใช่อะไรเลย แต่เป็นเพียงเห็น และมีสิ่งที่ปรากฏให้เห็น...

...นี่คะ ต้องเข้าใจก่อน เพราะฉะนั้น ในขณะนี้ ปรากฏ
เห็นเป็นพระเจดีย์หลากหลาย มากมาย ก็แสดงให้เห็นว่า
จิตเห็น เกิด ดับ เกิด ดับ เร็วมาก สืบต่อ จนปรากฏเห็น
เป็นรูปร่างสัญญาณ และขณะนี้ ก็ไม่ใช่มีแต่คนเดียว
เยอะแยะ มากไปหมด พระเจดีย์ก็หลายองค์

...เพราะฉะนั้น ก็แสดงให้เห็น การเกิดดับ สืบต่ออย่าง
รวดเร็ว สุดที่จะประมาณได้ ของสภาพธรรมะ นี่เป็นเหตุ
ที่ทำให้หลงเข้าใจ นิमित รูปร่าง สัญฐาน ที่ปรากฏ ว่าเป็น
สิ่งที่เที่ยง ยังไม่ได้ดับไปเลย สักอย่างเดียว เพราะไม่รู้
ความจริงว่า แท้ที่จริงแล้ว ต้องมีสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วดับไป
มิฉะนั้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ก็ปรากฏไม่ได้...

พลตรี ดร.วีระ :

ท่านอาจารย์ ได้กรุณากล่าวถึงคำว่า "ท้าว" ขณะนี้ ท่านอาจารย์กล่าวถึงคำว่า "เจตีย์" ความรู้สึกก็คือว่า ขณะนี้มองเจตีย์เดี่ยวก็มีตั้งหลายเจตีย์ เกิดขึ้น นั่นหรือจะต้องเข้าใจว่า เจตีย์ทุกเจตีย์ คือ ความจริง สิ่งที่ถูกเห็น คือเจตีย์

ท่านอาจารย์ :

ความจริงก็คือว่า เป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้

พลตรี ดร.วีระ :

เท่านั้นเอง?

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ

พลตรี ดร.วีระ :

แต่ว่า ขณะนี้ มีการเห็น แล้วก็มีอีกอย่าง ที่รู้ว่าเจดียแล้ว
ก็มีการเห็นอะไรต่างๆ

ท่านอาจารย์ :

ที่จะกล่าวว่า เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น พระเจดีย์ต้องมีรูปร่าง
สัณฐาน รูปร่างสัณฐานมาจากไหน? ถ้าไม่มีตัวจริง คือ
ธรรมชาติ ซึ่งเกิดดับ สืบต่อ จนปรากฏเป็นนิมิตของเจดีย์ ถ้า
ไม่มีอะไรเกิดขึ้นมาเลย โลกก็ไม่มี

...แต่เมื่อมีสิ่งหนึ่ง สิ่งใด เพียงสิ่งเดียวสั้นแสนสั้นเล็กน้อย
เท่าไร เกิดขึ้น แล้วดับไป ก็ยังเป็นสิ่งที่เกิดแล้ว ปรากฏ
แล้ว แต่ถ้า สิ่งที่เกิดปรากฏ เกิดดับสืบต่อ ไม่ใช่เพียงหนึ่ง
มากมาย มีปัจจัยที่ทำให้เกิดมากมาย แล้วก็เกิดดับ สืบ
ต่อด้วยจึงปรากฏเป็นเจดีย์ หรือว่า เป็นรูปร่างสัณฐาน
ต่างๆ แต่ต้องมีสิ่งที่มีจริงๆ ซึ่งเกิดดับ...

พลตรี ดร.วีระ :

ดังนั้น การที่จะกล่าวว่า "รู้ทั่ว" คือ มีหลายสิ่ง หลายอย่าง
เกิดขึ้น แล้วก็จากไป แล้วก็เกิดขึ้น แล้วก็จากไป

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ แต่ใช้คำว่า ขณิกมรณะ ตายจริงๆ คือ ไม่กลับมาอีก
เลย แต่ว่าเร็วสุดที่จะประมาณได้ ไม่มีใครสามารถที่จะรู้
ขณิกมรณะได้ ไม่มีใคร แต่มี "ปัญญา" ที่ได้อบรมแล้ว
จากการที่ค่อยๆ เข้าใจ พิจารณา สังเกต ละคลายความ
ไม่รู้ จนในที่สุด ก็ประจักษ์แจ้งความจริงได้

...กว่าพระโพธิสัตว์ จะได้ทรงตรัสรู้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ ความดี เพื่อละความไม่รู้ ค่อยๆ ไตร่ตรอง ค่อยๆ เข้าใจ แล้วก็รู้ว่าถ้าจิตยังมีอกุศลกรรม ความไม่รู้ และกิเลสทั้งหลาย เกิดบ่อยๆ ก็ไม่สามารถที่จะรู้ความจริงได้จนกว่าจิตนั้นจะค่อยๆ สะอาดขึ้น ด้วยกุศลกรรม การไตร่ตรอง ก็ไตร่ตรองได้ถูกต้อง บำเพ็ญบารมีนานจนกระทั่งสามารถที่จะเข้าใจและรู้ความจริงของสิ่งที่ปรากฏ...

(ภาพพระมหาเจดีย์ชเวดากองยามค่ำคืน ถ่ายจากโรงแรมที่พัก)

"...เพราะฉะนั้น ก็ต้องเป็น "กุศลที่เจริญขึ้นจนถึงขั้นที่สามารถรู้แจ้งอริยสัจธรรม" ซึ่งต้องประกอบด้วย ความดีประการต่าง ๆ นั้นเอง เพียงแค่วันนี้...ดีหรือยัง...ดีอะไรบ้าง? เป็นบารมีหรือเปล่า...ประกอบด้วยปัญญาหรือเปล่า.? มีความเห็นที่ถูกต้องหรือเปล่า? เพราะว่าถ้าเป็นแต่เพียงความดีที่ไม่ประกอบด้วยปัญญา ความดีที่กระทำนั้น ก็ไม่สามารถเจริญขึ้นจนกระทั่งดับกิเลสที่ไม่ดีได้..."

(คัดจาก ธรรมบรรณาการ)

กราบทำนุชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านครับ

